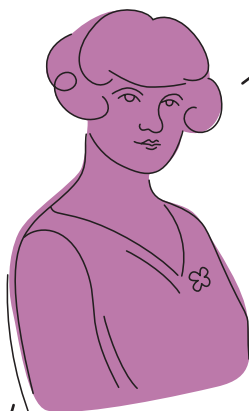
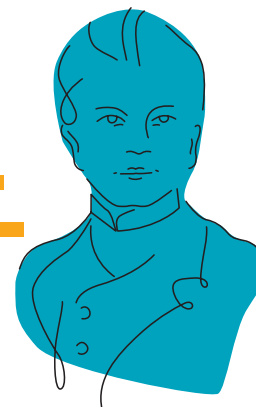

WIELCY Z MAŁOPOLSKI

Realizator
projektu:

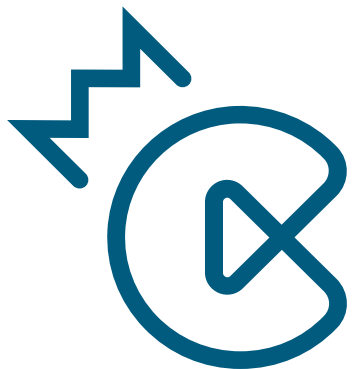

MAŁOPOLSKIE
CENTRUM NAUKI
COGITEON

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Partner
projektu:

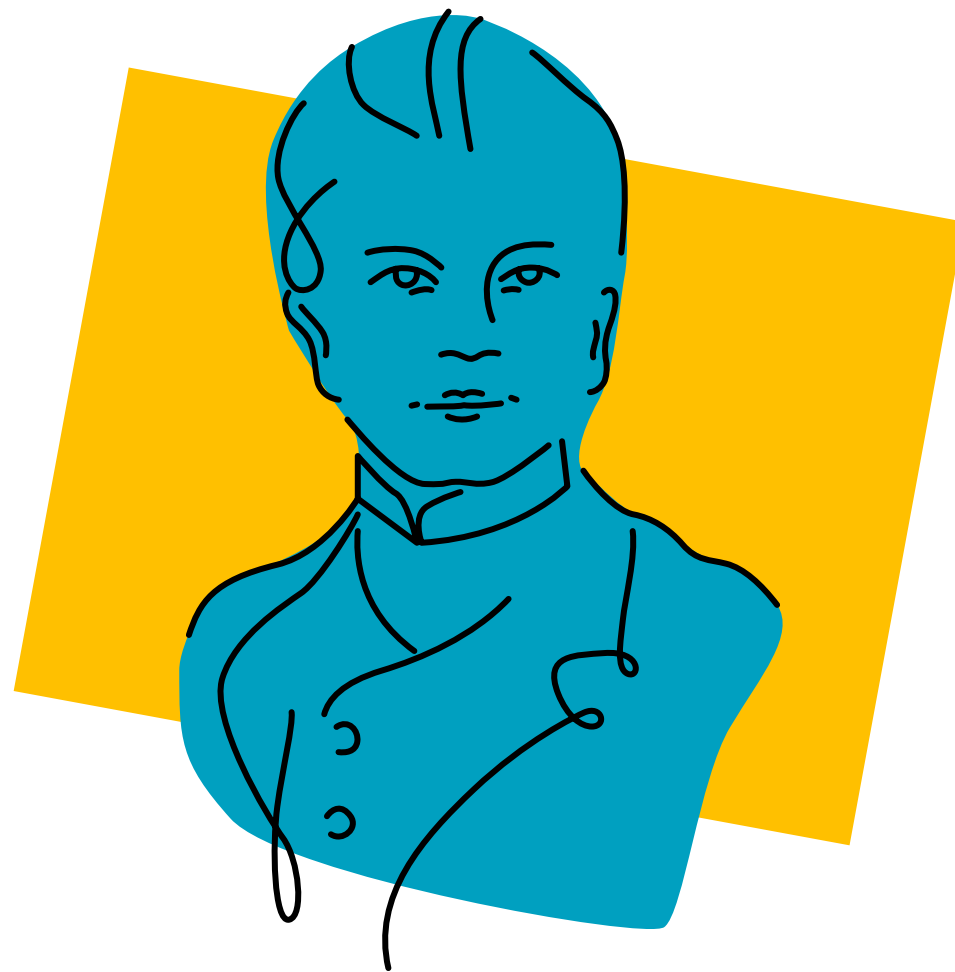

WIELCY Z MAŁOPOLSKI

Przeżył o wiele więcej niż dwie wojny światowe.
Był doceniony przez dwór cesarski w Wiedniu jako poddany
z Galicji. Przyglądał się „na żywo” Matejce, Wyspiańskiemu
i Malczewskiemu.

Przeszedł do historii jako wielka postać, ale to on sam
utrwalił wiele dla historii.

Dokonał też usprawnień technicznych w dziedzinie
fotografii.

WŁADYSŁAW GARGUL

1883-1946

Czy znacie kogoś, kto nigdy nie zrobił zdjęcia lub nie ma go na żadnej fotografii?

Kiedyś funkcje fotografii pełniło realistyczne malarstwo. Zastąpiła go fotografia, a malarze zaczęli poszukiwać innego spojrzenia na świat.

Fotografowanie na początku było czynnością magiczną, świąteczną, a wraz z postępem technicznym stawało się powszechne jak dziś.

Fot. W. Gargul,
Portret kobiety

źródło

<https://polona.pl/item/portret-kobiety-z-kregu-rodziny-ramultow,MzUzMDAyODg/0/#info:metadata>

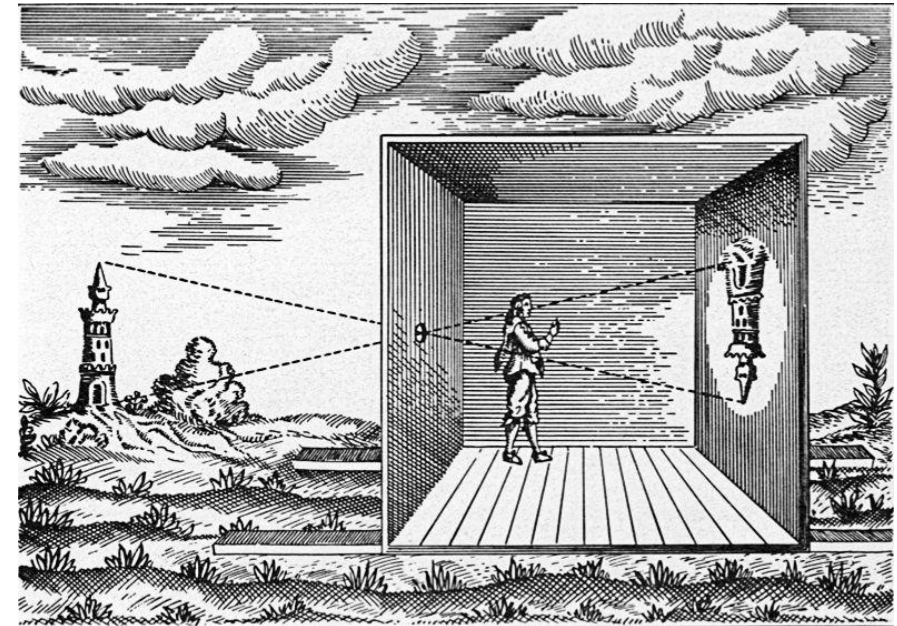
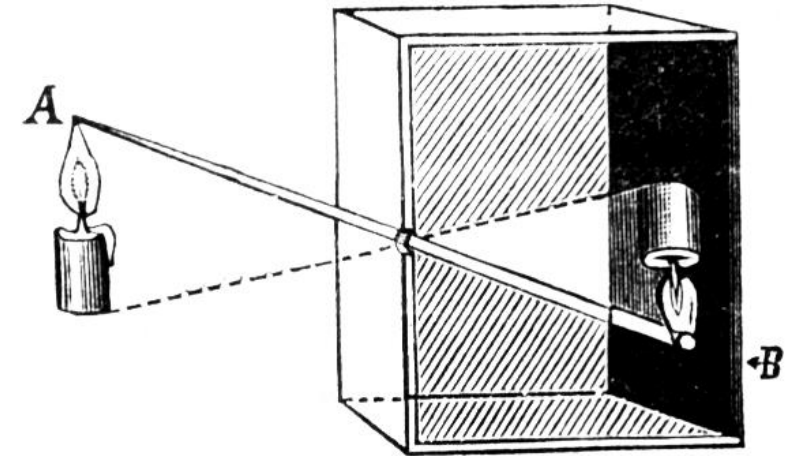
Zanim powstała fotografia

Camera Obscura

Polegała na tym, że w szczelnej, czarnej w środku skrzynce, robiono niespełna milimetrową dziurkę. Wpadające przez ten otwór światło tworzyło na przeciwnej ścianie obraz – pod warunkiem, że umieszczono tam matową szybkę lub podobną powierzchnię. Utrwalony obraz był odwrócony.

Girolamo Cardano (ok. 1550 r.) wstawił oszlifowane, wypukłe szkło w dziurkę, przez którą wpada światło. Tak powstała **soczewka**, która powiększa lub pomniejsza odwzorowany w jej środku obraz. A to już fotografowanie...

Camera obscura (wł. ciemna komnata)

źródło

https://pl.wikipedia.org/wiki/Camera_obscura#/media/Plik:Camera_obscura_1.jpg

<https://www.wroclaw.pl/go/wydarzenia/edukacja-i-rozwoj/26759-warsztaty-camera-obscura>

Zanim Gargul zaczął fotografować

1826 lub 1827 r. - Francuz Joseph-Nicéphore Niepce wykonuje pierwsze zdjęcie na wypolerowanej płycie metalowej.

1839 r. - Francuz Louis Jacques M. J. M. Daguerre demonstruje Akademii Francuskiej obraz, który otrzymał na cienkiej warstwie jodku srebra na miedzianej płytce. Tak powstała **dagerotypia**.

W tym samym czasie w Anglii nad utrwalaniem obrazu pracuje Henry Fox Talbot. Jego technikę nazwano po raz pierwszy **fotografią**.

Aparat do wykonywania dagerotypów z 1839 r.

źródło

https://pl.wikipedia.org/wiki/Dagerotypia#/media/Plik:Susse_Fr%C3%A9re_Daguerreotype_camera_1839.jpg

„Widok z okna w Le Gras”
– pierwsze udane, trwałe
zdjęcie wykonane przez
Nicéphore’a Niépce’a ok. 1826 r.

źródło

https://pl.wikipedia.org/wiki/Fotografia#/media/Plik:View_from_the_Window_at_Le_Gras,_Joseph_Nic%C3%A9phore_Ni%C3%A9pce,_uncompressed_UMN_source.png

Fot. L.J. Daguerre,
Boulevard du Temple w Paryżu,
wyk. 1838 r.

źródło

https://pl.wikipedia.org/wiki/Dagerotypia#/media/Plik:Boulevard_du_Temple_by_Daguerre.jpg

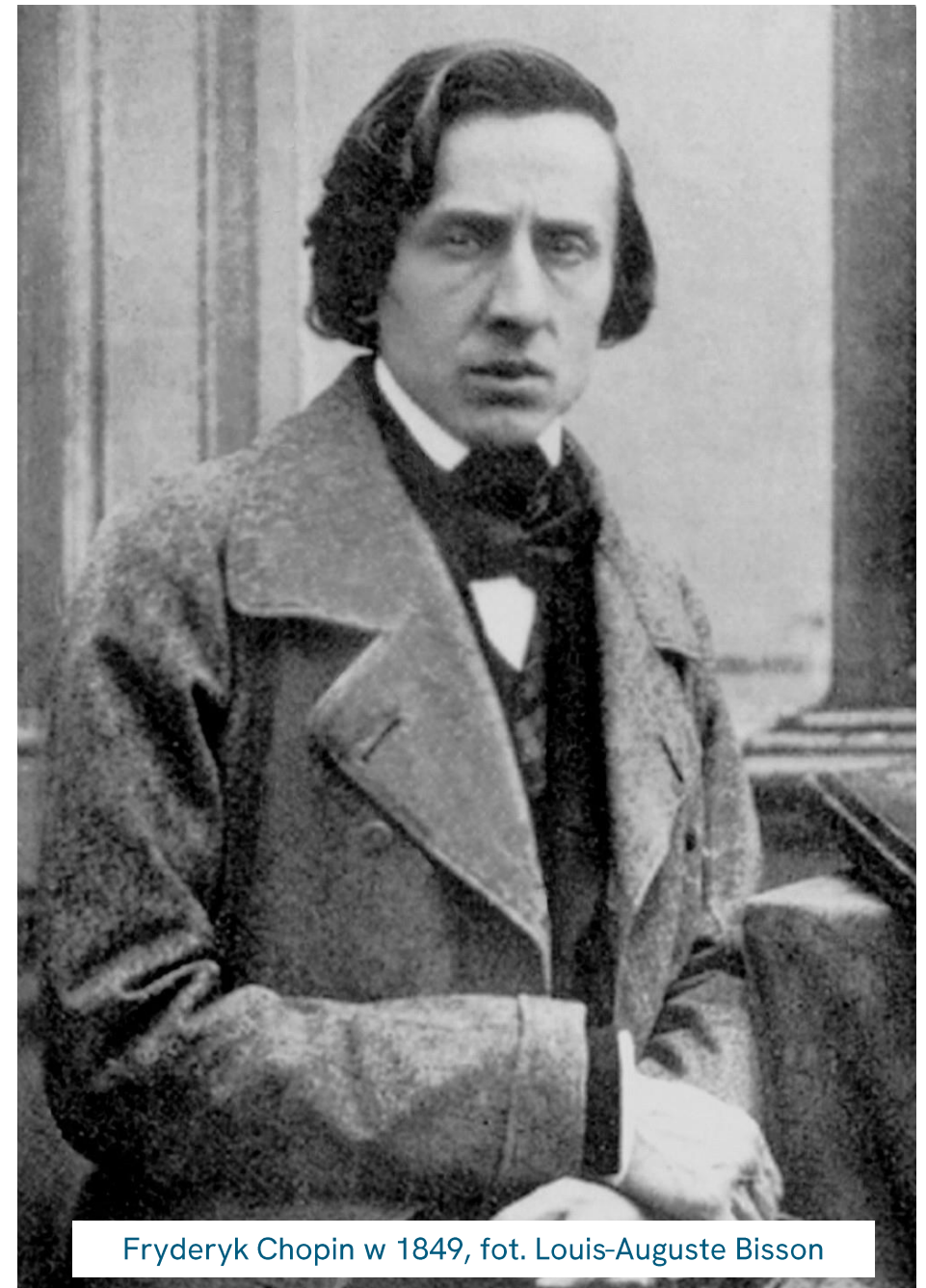

Najstarsze zdjęcie, jakie zrobiono papieżowi, ok. 150 lat temu. Na zdjęciu Pius IX.

W tamtych czasach pozujący do zdjęcia musiał długo i cierpliwie pozostawać bez ruchu, aby udało się **naświetlanie**.

źródło

https://pl.wikipedia.org/wiki/Fryderyk_Chopin#/media/Plik:Frederic_Chopin_photo.jpeg
<https://deon.pl/po-godzinach/michalki/najstarsze-zdjecie-papieza-galeria,398738>

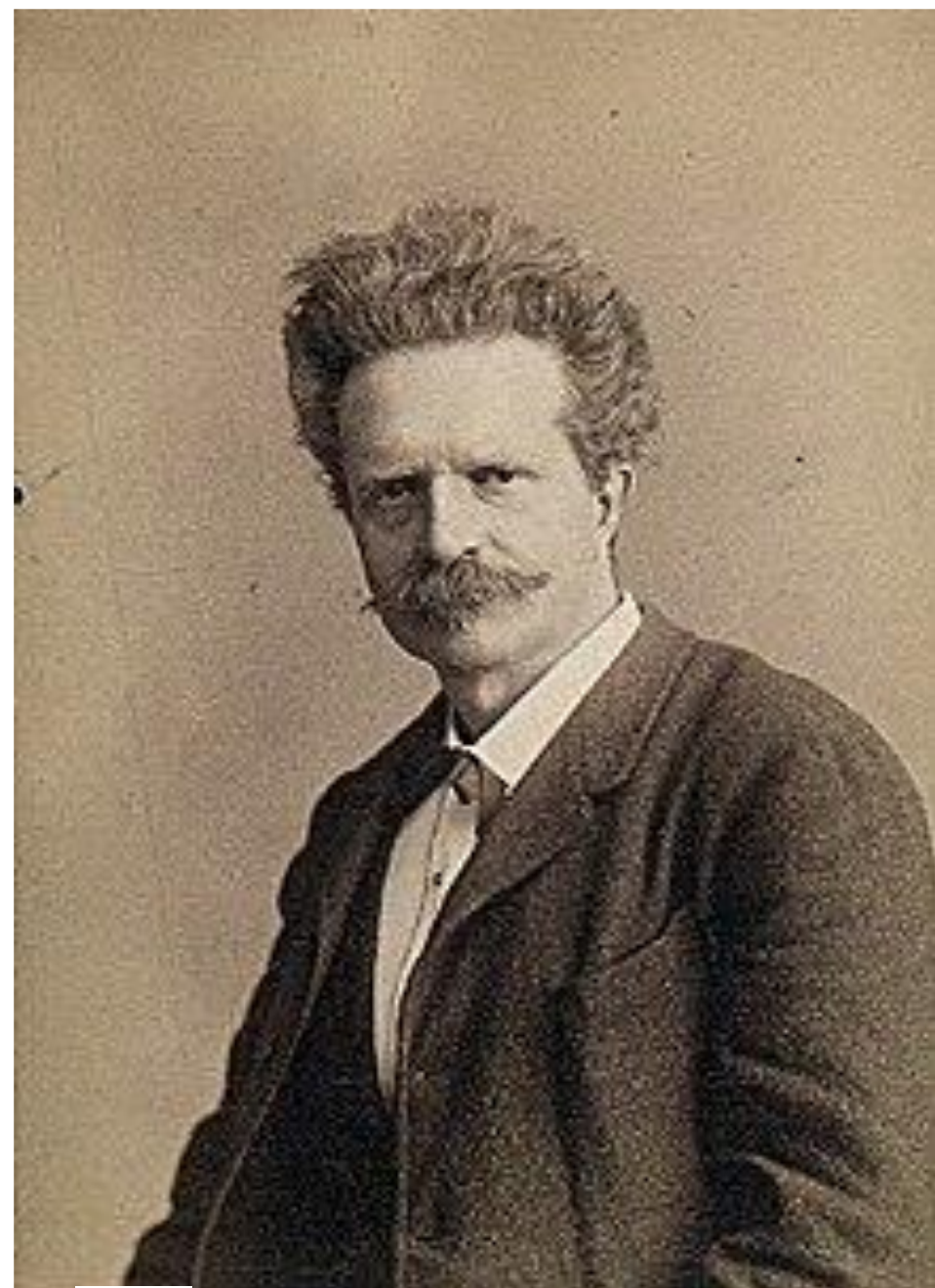
Fryderyk Chopin w 1849, fot. Louis-Auguste Bisson

Władysław Gargul urodził się w **Bochni** w **1883 r.** Już jako 14-latek zatrudnił się w Zakładzie Fotograficznym Juliusza Miena, ucznia wielkiego krakowskiego fotografa Walerego Rzewuskiego.

W atelier fotografowano za pomocą tzw. **aparatu studyjnego**, który charakteryzował się dużymi wymiarami i musiał być osadzony na statywie.

Fot. Portret Walerego Rzewuskiego
wykonany w jego własnym atelier,
lata 80-te XX w.

źródła

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Walery_Rzewuski#/media/Plik:Walery_Rzewuski_\(cropped\).jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Walery_Rzewuski#/media/Plik:Walery_Rzewuski_(cropped).jpg)
https://pl.wikipedia.org/wiki/Aparat_studyjny#/media/Plik:Studijskifotoaparat.JPG

Zdjęcia wykonane
w Zakładzie Walerego
Rzewuskiego:

Wybitny malarz Juliusz Kossak
jako Jan III Sobieski (1883 r).

Najbardziej znana polska aktorka
Helena Modrzejewska w roli
tytułowej w sztuce „Barbara
Radziwiłłówna” (1865 r).

źródło

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Juliusz_Kossak_by_Walery_Rzewuski.jpg

https://pl.wikipedia.org/wiki/Walery_Rzewuski#/media/Plik:Helena_Modrzejewska_1865_Krak%C3%B3w.jpg

Ok. 1903 roku Władysław Gargul zaczął prowadzić w **Bochni filię** Zakładu Józefa Zacharskiego, został też jego współnikiem.

Następnie otworzył **swój własny zakład** w domu przy bocheńskim Rynku.

Miał głowę do interesów, więc szybko „rozkręcił biznes”, otwierając filie swojego zakładu w Zakopanem (1906), w Brzesku (1912) i w Wieliczce (1914).

Fot. Władysław Gargul (1935) Konferencja Międzynarodowej Unii Organizacji Domów Wycieczkowych

Działał też w Wiedniu (stolicy Austro-Węgier), gdzie starał się o uznanie artystycznego charakteru pracy fotografa, co osiągnął przez odpowiedni edykt cesarski z 20 VII 1910 roku.

źródło

<https://polona.pl/item/konferencja-miedzynarodowej-unii-organizacji-domow-wycieczkowych,OTE4MjMzNTY/>

Dzieła z pracowni Władysława Gargula

źródło

<https://polona.pl/item/portret-ksiedza-i-mezczyzny-w-stroju-narodowym-z-kregu-rodziny-ramultow,MzUzMDAzMjM/0/#info:metadata>
<https://polona.pl/item/portret-magdaleny-warchulskiej,NzE4OTExMTY/0/#info:metadata>

Władysław Gargul zauważył, że prawie wszystkie grupy wycieczkowe chcą mieć wspólne zdjęcie w Wieliczce.

Aby sprostać temu zadaniu, dokonał ulepszeń w procesie robienia odbitek. Dzięki temu mógł ich zrobić **1200 na godzinę**.

źródło

<https://ank.gov.pl/wp-content/uploads/2020/10/3-1.jpg>

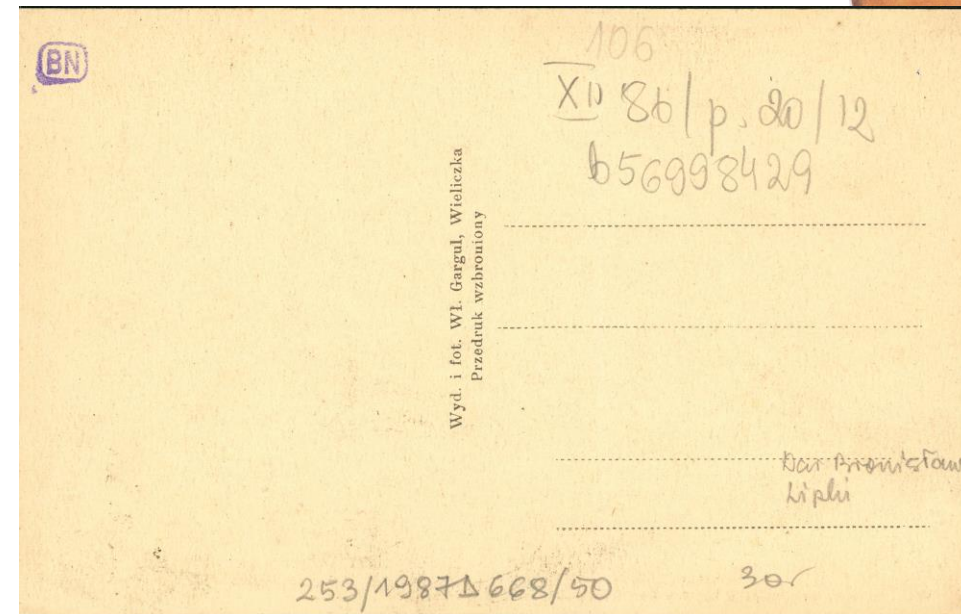
Pierwszą kartkę pocztową wystąpił brytyjski pisarz Theodore Hook, sam do siebie (1840 r.).

Jeszcze nie tak dawno, może 20 lat temu, prawie wszyscy wysyłali pocztówki, szczególnie z życzeniami na święta.

A czy Tobie zdarzyło się wysłać jakąś pocztówkę?

WIELICZKA. Fragment z kaplicy św. Kingi — Jezus w świątyni.

Gargul zauważył, że turyści chcą mieć pamiątki widokowe, a także wysłać rodzinie lub znajomym pozdrowienia, rozszerzył więc swą działalność o produkcję widokówek.

źródło

<https://polona.pl/item/wieliczka-fragment-z-kaplicy-sw-kingi-jezus-w-swiatyni,NzMyMjMzMTc/0/#info:metadata>
https://en.wikipedia.org/wiki/Penny_Penates#/media/File:PriceRecordPostcard.jpg

Ogromnym wsparciem dla Gargula była jego żona, **Janina Gargulowa**.
Prowadziła za niego biznes, gdy w 1914 r. został powołany do armii austriackiej.
W 1918 r., gdy sam przeniósł się do Wieliczki, jej powierzył atelier w **Bochni**.

BOCHNIA
BRZESKO
WIENIČ

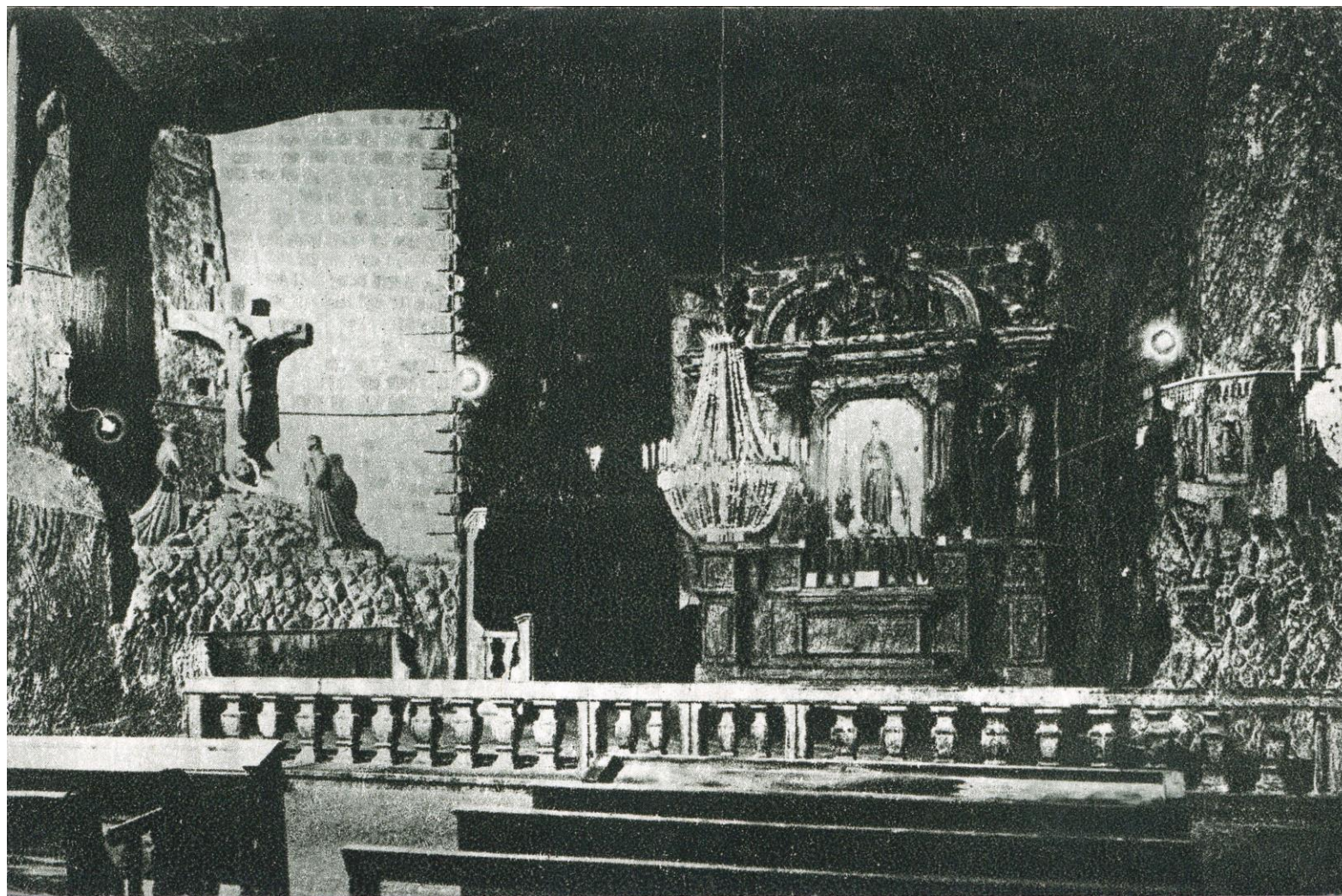
Janina Gargulowa
FOTOGRAF

Janina Gargulowa
FOTOGRAF

źródło

<https://myvimu.com/exhibit/54895985-1560a-bchnia-fot-j-gargulowa-wym-10x16-5>

Dzięki swoim umiejętnościom fotografował jako jeden z pierwszych ciemne wnętrza kopalni soli.

źródło

<https://polona.pl/item/wieliczka-glowny-oltarz-w-kaplicy-sw-kingi-hauptaltar-in-der-st-kunegunde,NzMyMjMyNDU/0/#info:metadata>

Fot. W. Gargul, Członkowie Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Wieliczce

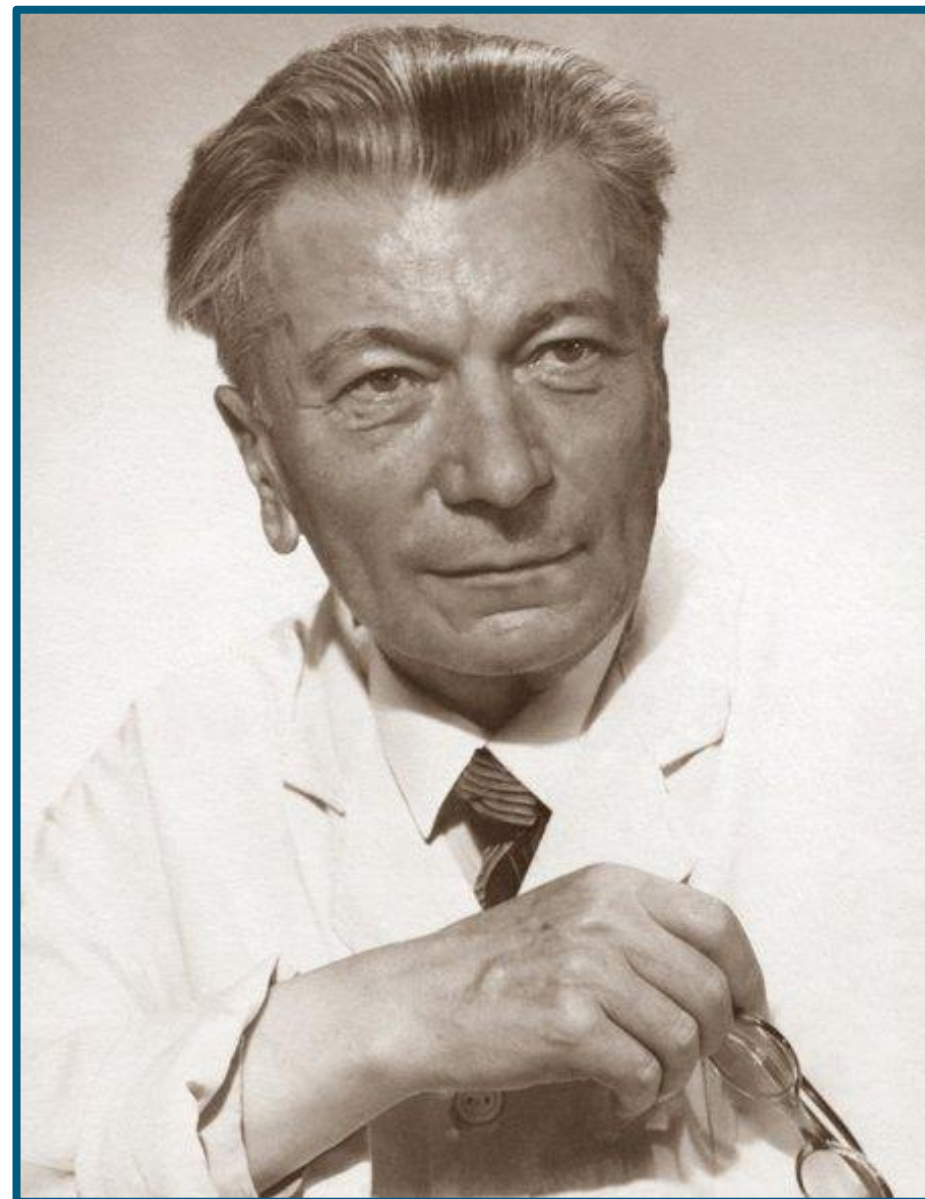
źródło

<https://polona.pl/item/wieliczka-czlonkowie-towarzystwa-gimnastycznego-sokol,MTc1OTUxNzg/0/#info:metadata>

Był rzemieślnikiem i artystą.
Odkrywcą i wynalazcą, który udoskonalił linię
produkcyjną odbitek fotograficznych.
Jego techniczne osiągnięcia docenili różni
eksperci i jury wystaw technicznych,
a jego patent linii produkcyjnej wzbudził
zachwyt w Stanach Zjednoczonych.

Zmarł **24 VIII 1946 roku** i został pochowany
na cmentarzu w Wieliczce.

Portretowe zdjęcie Władysława Garguła

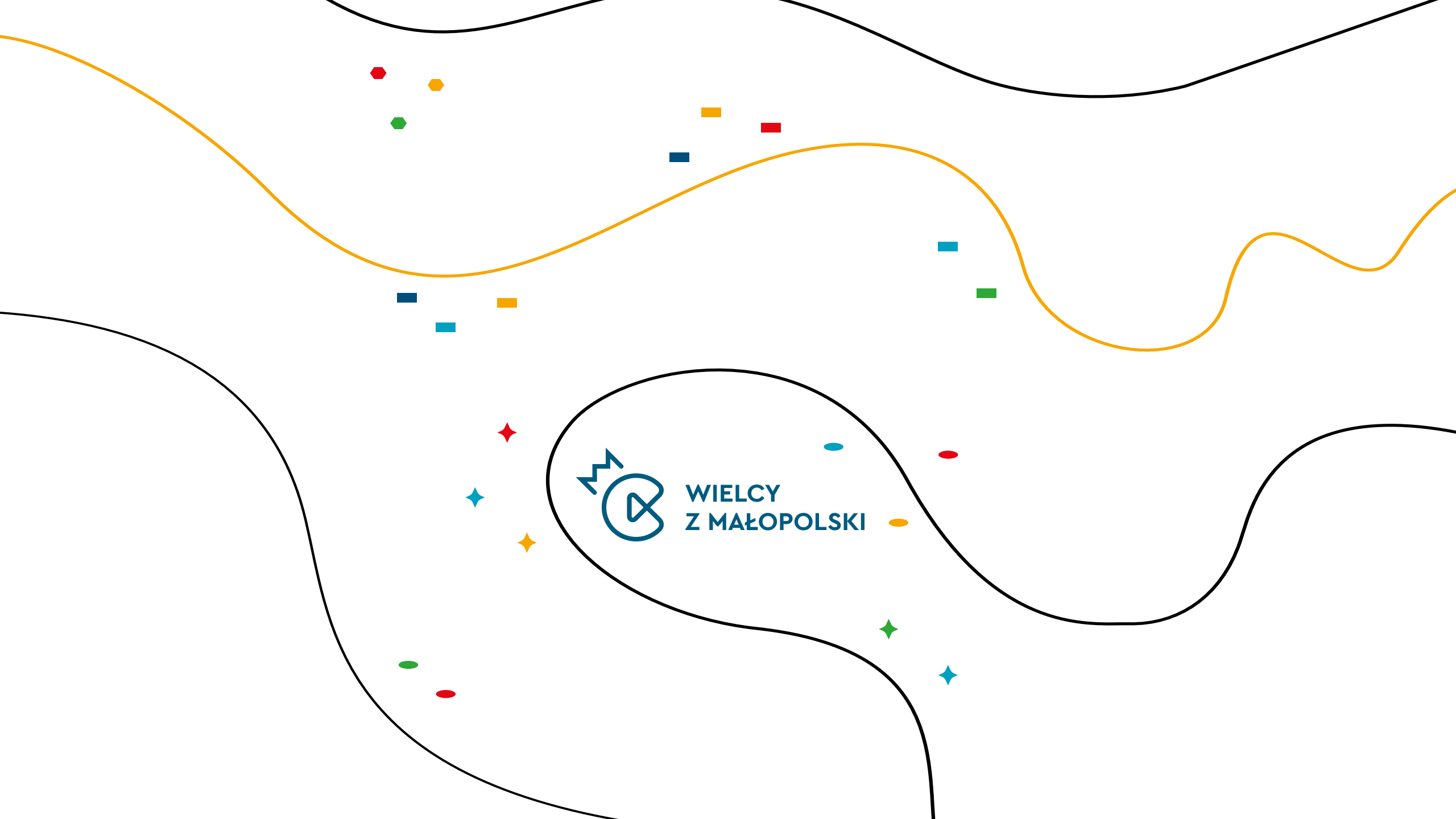

źródło

<https://linktopoland.com/wp-content/blogs.dir/1/files/szklane-klisze/wladyslaw-gargul-1.jpg>

WIELCY
Z MAŁOPOLSKI

Zadanie domowe:

Spróbuj uzasadnić pisemnie, dlaczego Władysława Gargula możemy zaliczyć w poczet Wielkich z Małopolski.

